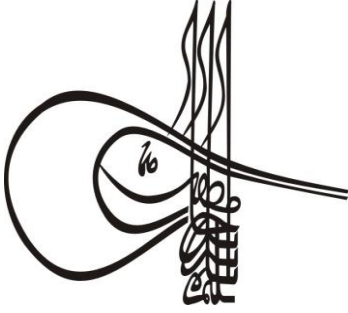

Turkish Studies

Educational Sciences

Volume 13/11, Spring 2018, p. 1205-1218

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13174>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: Mart 2018

✓ Accepted/Kabul: Haziran 2018

✍ Referees/Hakemler: Doç. Dr. Ercüment ERSANLI – Doç. Dr. Hatice KUMCAĞIZ

This article was checked by iThenticate.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE KİŞİLERARASI İLİŞKİ TARZLARI VE ROMANTİK İLİŞKİLERDE SOSYAL İLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Meliha TEKİN ÇATAL* - Melek KALKAN**

ÖZET

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, uygun örnekleme yöntemi ile On dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinden ulaşılabilen ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 240 öğrenci oluşturmaktadır. Toplam 151 kadın ve 89 erkek üniversite öğrencisinin katıldığı çalışmada yaş ortalaması 20.79'dur. Çalışmada ilişkisel tarama modeli uygulanmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Şahin, Durak ve Yasak (1994) tarafından geliştirilen 31 maddeden oluşan Kişilerarası ilişki tarzları ölçeği ve Kalkan (2009) tarafından geliştirilen 24 Adliyen Sosyal İlgil Ölçeği-Romantik İlgil ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS 21 istatistik paket programı ile gerçekleştirilmiştir. Pearson korelasyon analizi ve Manova tekniklerinin kullanıldığı çalışmada besleyici tarz ile romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyi arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Ketleyici tarz ile romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyi arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Cinsiyete göre erkeklerin ketleyici tarzı kullanmaları kadınlardan anlamlı ölçüde yüksek bulunmuştur. Ancak besleyici tarz ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyinde cinsiyete göre anlamlı fark bulunamamıştır. Ayrıca ilişki durumuna göre, ilişkisi olan bireylerin romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyi anlamlı ölçüde yüksek bulunurken; besleyici ve ketleyici tarzda ilişki durumuna göre anlamlı bir fark bulunamamıştır. Sonuçlar ilgili literatür eşliğinde tartışılmış ve bu doğrultuda diğer araştırmacılara yardımcı olabilecek öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal ilgi, kişilerarası ilişki tarzları, romantik ilişkiler

* Öğretmen - MEB, El-mek: melihacatal82@gmail.com

** Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, El-mek: mlkalkan@gmail.com

INVESTIGATION OF THE INTERPERSONAL RELATIONSHIP STYLES AND SOCIAL INTEREST IN ROMANTIC RELATIONSHIPS OF UNIVERSITY STUDENTS

ABSTRACT

The purpose of the study was to examine the relations between interpersonal relations styles and social interest in romantic relations. The sample of the research consists of 240 volunteer students studying at Ondokuz Mayıs University. Respondents were easily accessible and volunteer 151 female and 89 male university students. Their average age is 20,79. Correlational comparative survey method was applied in the study. The scale of the interpersonal relationship styles developed by Şahin, Durak and Yasak (1994) and Adlerian social interest scale-romantic relationship form developed by Kalkan (2009) were used in the study. SPSS Statistics 21.0 software was used for the data analysis. In order to investigate the problem of the study, Pearson Moments Multiple correlation analysis used and significant positive relationship is found between social interest level in romantic relations and nourishing style. On the other hand, there is a significant negative relationship between social interest level in romantic relations and poisoning style. Interpersonal relations styles (nourishing and poisoning) and social interest level scores are analyzed in Manova and significant differences are found between interpersonal relations styles of University students and their social interest levels in romantic relations according to gender. Interpersonal relations styles and social interest level scores are analyzed in Manova and significant differences are found between interpersonal relations styles of university students and their social interest levels in romantic relations according to relationship status. The results were discussed in the relevant literature perspective and the suggestions could be helpful for the other researchers were submitted.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

People are constantly interacting with others from the time they are born. Beginning from the first years of personality life, attitudes and behaviors exhibited against them are shaped depending on the relationships established with other people. The most important aspect of the interpersonal relationship is that the person in front of the individual is aware and tries to accept it. The basic behavior and personality pattern that the individual exhibits in relation and in different situations forms the interpersonal style. The relationship between people and other people is a necessity and the relationship with the other person is an indispensable necessity. The quality of the relationships that individuals build has an important role in the development of romantic relationships in adulthood, and in the relationship and quality of marriage. However, the solution of problems in romantic relationships and in interpersonal relationships is also important for the mental health of individuals.

Interpersonal relations styles are studied as two factors such as nourishing (open and respectful) and frustrative/poisoning (unrespectful/egocentric and sardonic) in literature (Şahin, Durak and Yasak, 1994). Nourishing relations style is defined as interpersonal relations which make good individual life conditions and in a satisfying and feeder style. Attributions such as; enunciating needs and wants, giving messages about respecting and accepting someone, playing constructive jokes, delaying and controlling auto reactions and sharing emotions and opinions in a transparent way are in nourishing relations (Oral, 2006).

As relations with other persons are a need, relations with opposite sex are also an essential need (Bener, 2011). Perceptions of romantic relations, personal characteristics, interrelated behaviors and attitudes, romantic relations period and their social interests affect relations with their partners (Taycan and Kuruoğlu, 2013). Romantic relations take an important place in individuals' life and with its constructive role they are so critic. All the same, the resolution of disputes in romantic and interpersonal relations is very important as individual mental health.

Relation styles are referred as characteristics such as; respect, cooperation, empathy, egocentric, sardonic. On the other hand, social interest is defined as characteristics such as; friendship, empathy, sympathy, cooperation, solidarity, tolerance and showing interest and care. Besides, it is known that there is a positive relationship between harmony in romantic relations and social interest. Studying on romantic relations and individuals' mutual behaviors are very crucial when taking into account all of these situations. Investigating interpersonal relations styles and social interest should be a guide for increase in awareness level on individual's romantic relations. This kind of relation is thought to be a power source for romantic relations.

Taking all of these explanations into account, interpersonal relations styles and social interest concepts interacts mutually and they are interrelated. The basic problem of this study is stated as "the relations between interpersonal relations styles and social interest in romantic relations" in this regard.

Method

Respondents were easily accessible and volunteer 151 female and 89 male students in Ondokuz Mayıs University Education Faculty. Their average age is 20,79.

Scales

Interpersonal Styles Scale

This scale is developed by Şahin, Durak ve Yasak (1994) from a 53-item behavior list. 34 of 53 items are selected according to goal of the study and 16 new items which are thought to be specific for Turkish culture are added to scale. After factor analysis 19 of 50 items are eliminated and remaining 31 items are classified as nourishing (positive) 16 items and poisoning (negative) 15 items.

Adlerian Social Interest Scale- Romantic Relationship Form (ASIS-RR)

Adlerian Social Interest Scale-Romantic Relationship Form (ASIS-RR) which is developed by Kalkan (2009) is used in this study in order to measure respondents' social interest levels in their romantic relations. Respondents were asked to evaluate the 24 item by using a five-point Likert scale with higher scores indicating a high level of social interest (5 = Absolutely I Agree, to 1 = Absolutely I Disagree).

Analysis

Data is organized and analyzed with SPSS software. In data analysis Pearson Correlation and Manova (Multi-factor Anova) methods are used.

Findings and Discussion

Is there a significant relationship between interpersonal relations styles of University students and their social interest levels in romantic relations?

In order to investigate the first problem of the study, Pearson Moments Multiple correlation analysis used and significant and positive relationship is found between social interest level in romantic relations and nourishing style ($r = .406$, $p < .01$). On the other hand, there is a significant and negative relationship between social interest level in romantic relations and poisoning style ($r = -.394$, $p < .01$).

Is the relationship between interpersonal relations styles of University students and their social interest levels in romantic relations shows significant differentiation according to gender?

Interpersonal relations styles (nourishing and poisoning) and social interest level scores are analyzed in Manova and significant differences are found between interpersonal relations styles of University students and their social interest levels in romantic relations according to gender.

Is the relationship between interpersonal relations styles of University students and their social interest levels in romantic relations shows significant differentiation according to relationship status?

Interpersonal relations styles (nourishing and poisoning) and social interest level scores are analyzed in Manova and significant differences are found between interpersonal relations styles of University students and their social interest levels in romantic relations according to relationship status.

Conclusion and Suggestions

Results show that there is a significant and positive relationship between nourishing style in interpersonal relations style and social interest level in romantic relations. Individuals adopting nourishing style in their interpersonal relations are open and natural while talks are direct and honest. Nourishing relations style is characterized as positive traits which are evaluated as open and respectful such as enunciating needs, live and let live, respectful, constructive dialogue (Şahin, Durak and Yasak, 1994). Individuals who have high social interest level in romantic relations have also this kind of traits. In literature it can be seen that,

individuals who have high social interest levels have traits such as friendship, empathy, cooperation, tolerance (Küçük and Helvacı, 2012). Therefore individuals who adopt nourishing style are predicted to have a high social interest level in romantic relations. Similarly, individuals who have high social interest level in romantic relations, have high scores on extroversion, openness to experience, amenability and responsibility (Özaydınlık, 2014). These results also validate the study.

Keywords: Social interest, interpersonal relationship styles, romantic relations.

GİRİŞ

İnsanlar doğdukları andan itibaren başkalarıyla sürekli etkileşim halindedir. Kişilik yaşamın ilk yıllarından itibaren şekillenmeye başladığı gibi, diğer insanlarla kurulan ilişkilere bağlı olarak da onlara karşı sergilenen tutum ve davranışlar şekillenir. Bebeklik ve çocukluk döneminde, anne-babaların çocuklarına ilişkin tutumları ve yaşantılar kişiliğin şekillenmesinde ve sınırların oluşmasında etkilidir (Albayrak, 1997). Hatta doğum öncesi dönemde anne ve çocuk arasındaki duygusal bağ, doğum sonrası dönemde oluşan duygusal bağlanma ile güçlenmektedir.

Bebeğin temel ihtiyaçlarının giderilmesi ve sevgi bağlanmayı güçlendirir. Burada, anne ve bebeğin birlikte geçirdiği zaman ve kalitesi de etkili olup, çocukta temel güven duygusu ile “güvenli bağlanma”yı oluşturur. Çocuk zamanla annesinden veya bakım verenden ayrılarak kendisine daha yabancı olan dış dünyayı araştırıp keşfetmeye çalışır. Bunu yaparken ya arkasında bıraktığı annesinden kopacağı için korkmakta veya döndüğünde annesini bulabileceğine inanmaktadır. Bu, çocukla kurulan güvenli ilişki ve bağlanmayla ilişkilidir (Kesebir, Özdoğan Kavzoğlu, Üstündağ, 2011). Yaşamın ilk yıllarında ebeveynle kurulan ilişkiler, kişinin ilerideki davranış kalıplarını, ilişki tarzlarını, değerlerini ve ilgilerini temsil etmektedir.

Yavuzer (2002)’e göre ebeveynleriyle olumlu ilişkiler kurabilen çocuklar, yaşamın gelecek dönemlerinde bu olumlu ilişkileri sürdürürler ve kişisel sorunlarını çözmede daha başarılıdır. Bowlby (1958)’a göre, erken yaşlarda ebeveynleriyle etkileşim sonucu çocuğun, başkalarına güvenle ilgili içsel modeller geliştirmektedirler. Bu içsel modeller bireyin tüm yaşamı boyunca diğerleriyle ilişkilerini belirlemektedir. Ebeveynlerine güvenli bağlanmayı sağlayanların, başkaları ile ilişkileri daha olumluyken, güvenli bağlanma düzeyi düşük olanlar, daha olumsuz bir etkileşim kurarak, ilişkilerinde zehirleyici bir tarza sahiptirler.

Kişilerarası ilişkideki en önemli husus, bireyin karşısındaki kişinin farkında olması ve onu kabul etmeye çalışmasıdır. Bireyin ilişki ve farklı durumlarda sergilediği temel davranış ve kişilik örüntüsü kişilerarası tarzı oluşturmaktadır. Bireylerin kişilik tarzları, kişilerarası etkileşimlerindeki uyumluluklarını etkilemektedir (Kiesler, 1983; akt. Göçener, 2010). Kişilerarası ilişkilerin başlatılması, geliştirilmesi ve sürdürülmesinde ben ve öteki(ler) bağlamında, bireylerin ilişkileri algılayış, yorumlama ve değerlendirmeleri de önemlidir. Çünkü bireyin kendisi ve diğerlerine ilişkin yüklemeleri, ilişkilerindeki davranış biçimini de belirlemektedir. Bu noktada kişilerarası ilişkilerde sağlanan başarı ya da başarısızlık, yaşamın farklı alanlarını da içerecek şekilde, bireylerin psikolojik iyilik hallerine etki sağlayacaktır (Erözkan, 2009). Çocukluk döneminden itibaren öğrenilen kişilerarası ilişkiler, bireylerin yaşamlarının geri kalanı üzerinde etkilidir (Koç, 2014). Bunun da bireylerin kurdukları ilişkilere yansıtacağı düşünülmektedir.

Literatürde kişilerarası ilişki tarzları, besleyici (açık ve saygılı) ve ketleyici/zehirleyici (saygısız/benmerkezci ve küçümseyici) boyutlar olarak ele alınmaktadır (Şahin, Durak, Yasak, 1994). Besleyici ilişki tarzı, bireylerin yaşantılarını iyileştiren, doyurucu ve besleyici tarzdaki ilişkileri; ketleyici(zehirleyici) ilişki tarzları ise, yıkıcı etkisi bulunan ve olumsuz yaşantılara neden

olabilen ilişki tarzlarını nitelemektedir. İhtiyaç ve isteklerini açıkça ifade etmek, bir başkasına saygı duyduğuna ve onu kabul ettiğine ilişkin mesajlar vermek, yapıcı şakalar yapmak, otomatik tepkilerini erteleyebilmek ve kontrol edebilmek, düşünce ve duygularını saydamlıkla paylaşmak gibi özellikler besleyici tarz içindedir. Ketleyici tarz ise, kendini üstün görme, karşısındakini küçümseme, başkalarına sözle sataşma ya da onlarla alay etme ve kolayca öfkelenebilme gibi özelliklerle ifade edilmektedir. (Oral, 2006).

Sosyal bir varlık olarak insan, diğer canlılarla birlikte olma gereksinimi ve isteği ile diğer canlılardan ayrılır. Diğer insanlarla sadece birlikte olmak bir insan için yeterli değildir. Her insan, diğer insanlarla ilişkiler kurmak, bu ilişkileri geliştirmek ve sürdürmek ister. (Soyer, 2003). Bireysel psikolojinin kurucusu Alfred Adler'e göre, insanlar başkalarıyla ilişki kurmak üzere hali hazırda bir potansiyelle dünyaya gelmiştir. Adler'in kişilik kuramının temel taşı sayılan bu potansiyel Almanca'da "gemeinschaftsgefühl" olarak isimlendirilmiş, Türkçe'ye sosyal ilgi olarak geçmiştir. Topluluk duygusu ya da toplumsal duygu olarak da isimlendirilen sosyal ilgi; arkadaşlığı, empatiyi, sempatiyi, işbirliğini, dayanışmayı, toleransı ve bakım vermeyi içermektedir (Ansbacher, 1991).

İnsanın, hayatın her alanında diğer insanlarla ilişki kurma gereksinimi, insanı bu ilişkileri koruyacak düzenlemeler yapmaya ve yapılan düzenlemelere katkıda bulunmaya yöneltir. Her sağlıklı bireyin nihai amacı, kendi potansiyellerini kullanma ve diğer insanlarla olan ilişkilerini de en üst düzeye çıkarmaktır. Çünkü ancak diğer insanlarla beraber oldukça, onlarla işbirliği yapabildikçe ve onların desteğini sağladıkça amacına ulaşabilir (Soyer, 2003). Bu bağlamda, sosyal ilgi kişinin sağlıklı işlevselliğini ve iyilik halini artırırken (Leak ve Leak, 2006), yaşam doyumunu da yükseltmektedir (Adayemi ve Farayola, 2014).

Soyer (2003)'e göre sosyal ilgiye sahip olan birey, başkalarına yardım etmeyi, onlarla bütünleşmeyi, eşitliği ve onları da içeren bir mutluluğu benimsemektedir. Bir başkasına ilgi göstermek, onun gözüyle bakabilmek, dayanışma içinde olmak, diğerinin iyi oluşuna katkı sağlamak ve ortak kazanımlar içinde olmak ilişkiyi güçlendirecektir. Sosyal ilgi, çevreyle ilişkili olmak, benmerkezciliğin ve yalnız kendi için kaygılanmanın karşısında yer almak ve aynı zamanda toplumsal uyumun yanı sıra kişisel uyumu sağlama konusunda da bireylere yardımcı olmaktadır (Geçtan, 2010).

Leak ve Williams (1991)'a göre bireyler sosyal ilgilerini ortak eylemler ve karşılıklı gösterilen saygı ile ortaya çıkarırlar. Adler sosyal ilgi kavramının yaşamın erken yıllarından beri var olduğunu ve ilk olarak anne-çocuk arasındaki ilişkiyi etkilediğini savunmaktadır. Sosyal ilginin durumsal faktörlerden etkilenebileceğini söyleyerek ebeveyn eğitimi buna örnek göstermiştir. Romantik ilişki dendiğinde akla ilk gelen kadın ve erkek arasındaki duygusal bağıdır. Her bireyde romantik ilişkinin yaşanması, bu ilişkiye ait alışkanlıklar, davranış biçimleri ve partnerlerin algıları değişmektedir (akt. Özaydınlık, 2014).

Kişilerarası ilişki tarzları, ilişkilerin dinamik bir parçasıdır. Birey, başkalarıyla ilişkilerinde benimsediği tarzın farkında olduğunda ilişkilerini daha rahat düzenleyebilir (Koç, 2014). İnsanların diğer insanlarla olan ilişkileri bir gereksinim olduğu gibi karşı cinsle olan ilişkileri de vazgeçilmez bir gereksinimdir (Bener, 2011). Bireylerin kurdukları ilişkilerin niteliği onların gerek yetişkinlikteki romantik ilişkilerin gelişiminde gerekse evlilik ilişkisinde ve niteliğinde önemli role sahiptir. Dolayısıyla bireylerin yaşadıkları ilişkiye yönelik tutumlarını ve geliştirdikleri davranış kalıplarını belirlemek önemlidir (Küçük-Helvacı, 2012). İnsanların romantik ilişkileri algılayışları, kişilik özellikleri, birbirlerine karşı davranış ve tutumları, romantik ilişkilerini yaşama süreçleri ve sosyal ilgileri onların partnerleriyle olan ilişkilerini etkilemektedir (Taycan ve Kuruoğlu, 2013).

Literatürde, romantik ilişkiler, ebeveyn-çocuk ilişkileri ve arkadaşlık ilişkileri yakın ilişkileri oluşturmaktadır. Bu anlamda romantik ilişki, yakın ilişkilerin önemli bir ögesidir (Eryılmaz ve Ercan, 2010). Romantik ilişkiler bireylerin hayatlarında son derece önemli yer tutmaktadır ve gelişim görevi

olması sebebiyle son derece kritiktir. Bununla birlikte romantik ilişkilerde ve kişilerarası ilişkilerde yaşanan sorunların çözümü bireylerin ruh sağlığı açısından da önem taşımaktadır.

Literatüre bakıldığında, kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi ile ilgili çalışmaların olmadığı görülmektedir. Ancak kişilerarası ilişkilerin ve sosyal ilginin kuramsal yapısına bakıldığında, bu değişkenlerin birbiriyle ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla bu çalışma, bu noktadan hareketle yapılandırılmıştır. Örneğin, kişilerarası ilişki tarzı ile romantik ilişkilerde sosyal ilgi arasındaki ilişki söz konusu olduğunda, kişiler arası ilişkiler, Adler'in 'yaşam görevleri' (iş, arkadaşlık ve aşk ilişkileri) adını verdiği ve aşk ilişkilerinin de içinde olduğu ilişki biçiminde kendini gösterir ve her bireyin bu alandaki ilişkiye olan gereksinimine, bu ilişkileri sürdürme ve geliştirme biçimine önem vermektedir. (Kalkan, 2010). Sosyal ilgi düzeyi düşük olan bireylerin ilişkilerinde kaygılı, güvensiz, iş birliğinden uzak, diğerlerinin mutluluğunu göz ardı edebilen ve agresif bireyler olarak karşımıza çıkabilmektedir. Ayrıca bu bireylerin yaşam memnuniyetlerinin düşük ve daha mutsuz bireyler oldukları da bilinmektedir (Gilman, 2001). Bu kapsamda bu bireylerin, iletişim sırasında karşısındaki bireye kolayca öfkelenme özelliğine sahip olan ketleyici ilişki tarzını kullanmaları olasıdır. Sosyal ilgi düzeyi yüksek bireylerin ise arkadaş canlısı, iş birliğine açık, yardımsever, karşısındakinin mutluluğunu düşünen, sosyal, girişken, empatik bireyler oldukları bilinmektedir. Bu bireylerin ilişkilerini geliştirebilmek için daha açık, saygılı, karşısındakinin ihtiyaçlarına duyarlı olabilecekleri düşünülmekte ve bu nedenle besleyici ilişki tarzına sahip olmaları beklenmektedir.

Kişiler arası ilişki tarzları saygı, iş birliği, empati, ben merkezci, küçümseyici, gibi özelliklerle birlikte anılırken sosyal ilgi kavramının da arkadaşlık, empati, sempati, iş birliği, dayanışma, tolerans, ilgi ve bakım göstermek gibi özelliklerle tanımlandığı görülmektedir. Diğer taraftan romantik ilişkilerdeki uyumun (evli ya da flört eden) sosyal ilgiyle pozitif ilişkisi olduğu bilinmektedir ve bu durum göz önüne alındığında romantik ilişkilerinin incelenmesi ve bireylerin birbirlerine karşı davranışlarının belirlenmesi önemli görülmektedir. Sosyal ilgi ve besleyici tarz içinde empati, iş birliği, dostluk ve insan sevgisinin yer aldığı kavramlardır. Kişilerarası ilişki tarzları ile sosyal ilgi arasındaki ilişkiyi belirlemek bireylerin romantik ilişkilerine dair farkındalık düzeylerinin yükselmesine yol gösterici olabilir. Bu şekildeki bir ilişkinin, romantik ilişkiyi de güçlendireceği ve sosyalleşme sürecinde kazanılan cinsiyet rollerinin hem sosyal ilgi düzeyini hem de bireylerin ilişki tarzlarını etkilediği düşünülmektedir.

Tüm bu açıklamalar göz önünde bulundurulduğunda kişilerarası ilişki tarzları ve sosyal ilgi kavramlarının birbirini etkilediği ve bağlantılı oldukları düşünülmektedir ve bu bağlamda araştırmanın temel problemini "kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi arasındaki ilişki" oluşturmaktadır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1- Üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2- Üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyleri arasındaki ilişki cinsiyete göre anlamlı fark göstermekte midir?

3- Üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyleri arasındaki ilişki durumuna göre anlamlı fark göstermekte midir?

YÖNTEM

Örneklem

Araştırmanın örneklemi, uygun örnekleme yöntemi ile Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinden ulaşılabilen ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 240 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin 151'i kadın, 89'u erkektir. Yaş ortalaması 20,79'dur.

Veri Toplama Araçları

Kişilerarası İlişki Tarzları Ölçeği

Ölçek, Şahin, Durak ve Yasak (1994) tarafından 53 maddelik bir davranış listesinden yararlanılarak geliştirilmiştir. Bu listeden amaca uygun belirlenen 34 madde seçilmiş ve Türk kültürüne özgü olabileceği düşünülen 16 farklı madde eklenerek toplam 50 maddelik bir ölçek oluşturulmuş ve daha sonra madde sayısı 31 olarak belirlenmiştir. Bu ölçek 16'sı besleyici (olumlu) ve 15'i ketleyici (olumsuz) biçimi ölçen toplam 31 maddeden oluşmaktadır. Bunlar tek sayılı maddelerden oluşan "Besleyici İlişki Biçimleri" ve çift sayılı maddelerden oluşan "Ketleyici İlişki Biçimleri" puanıdır. Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla faktör analizi uygulanmış ve özdeğeri 1'in üzerinde olan 8 faktör belirlenmiştir. Ancak "scree test" sonucunda ve yorumlanabilme durumuna göre bunların iki faktöre indirgenebileceği görülmüştür ve yeni bir analizle veriler 2 faktörlü çözüme zorlanmıştır. Buna göre ölçeğin iki faktörlü bir yapıya sahip olduğu doğrulanmıştır ($\chi^2 / sd (729.37/430) = 1.70$, RMSEA=0.054, AGFI= 0.81, SRMR= 0.082). Ölçeğin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı .79 olarak bulunurken, iki yarım test güvenirliği ise $r = .63$ ($p < .001$) 'dir. Bu çalışmada ise ölçeğin tümü için Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .73 olarak bulunmuştur.

Romantik İlişkilerde Sosyal İlgili Ölçeği

Araştırmada katılımcıların romantik ilişkilerinde sosyal ilgi düzeylerini ölçmek için Kalkan (2009) tarafından geliştirilen Adleryen Sosyal İlgili Ölçeği-Romantik İlişki Formu kullanılmıştır. Toplam 24 maddeden oluşan Likert Tipi ölçekte cevaplar 5 (Kesinlikle Katılıyorum) ile 1 (kesinlikle katılmıyorum) arasında puanlanmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puan yüksek sosyal ilgi düzeyini göstermektedir. Eş formulu araçlarla yapılan geçerlilikte ölçekle Sosyal ilgi Ölçeği (Soyer, 2003) arasında güçlü korelasyon ($r = 0.64$) olarak bulunmuştur. Ölçeğin güvenirliği için Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .90 olarak bulunmuştur. Güvenirlik için uygulanan diğer yöntem olan test-tekrar-test yöntemi için 21 gün sonra test tekrar edilmiş ve Pearson Korelasyon katsayısı 0.93 olarak bulunmuştur. İki uygulama arasındaki minimum ve maksimum korelasyon katsayıları 0.32 ile 0.67 arasında bulunmuştur. Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .84 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Veriler düzenlenerek SPSS 21 paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırma verilerinin analizinde Pearson korelasyon analizi ve Manova (Çok Değişkenli Anova) kullanılmıştır. Bağımlı değişkenlere ilişkin puanların normal dağılım gösterip göstermediği ve varyansların eşitliği Levene testiyle kontrol edilmiş ve $p > .05$ bulunmuştur.

BULGULAR

Üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Araştırmanın birinci sorusunu yanıtlamak amacıyla yapılan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analizi sonuçlarına göre, romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyi ve besleyici tarz arasında pozitif yönde ve anlamlı ilişki ($r = .406$, $p < .01$); romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyi ve ketleyici tarz arasında negatif yönde ve anlamlı ilişki ($r = -.394$, $p < .01$) vardır.

Üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyleri arasındaki ilişki cinsiyete göre anlamlı fark göstermekte midir?

Araştırmanın ikinci sorusunu yanıtlamak amacıyla Manova testi yapılmıştır. Buna ilişkin bulgular Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Cinsiyet Değişkenine Göre Araştırma Değişkenlerinden Alınan Puanlar için Yapılan Çok Değişkenli Anova Analizi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	n	X	ss	F	p
Besleyici Tarz	Kadın	151	31,48	6,8	,198	,657
	Erkek	89	31,88	6,7		
Ketleyici tarz	Kadın	151	10,89	4,9	17,852	,000*
	Erkek	89	14,32	7,5		
Sosyal ilgi	Kadın	151	95,51	12,3	3,787	,053
	Erkek	89	92,24	12,9		

* $p < 0.05$

Tablo 1 incelendiğinde kişilerarası ilişki tarzları (besleyici tarz ve ketleyici tarz) ve sosyal ilgi düzeyleri puanları üzerinde yapılan manova sonuçları, cinsiyete göre üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişki tarzları ve sosyal ilgi bakımından anlamlı farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Analiz sonucunda Wilks Lambda (Λ)=0.923 ($p < .05$) olarak bulunmuştur. Bu bulgu kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ketleyici tarz puanının cinsiyete göre anlamlı değişme gösterdiği; romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyi ve besleyici tarzın anlamlı olmadığı görülmektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında ise erkeklerin, kızlara göre ketleyici tarz puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir

Üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyleri arasındaki ilişki durumuna göre anlamlı fark göstermekte midir?

Araştırmanın üçüncü sorusunu yanıtlamak amacıyla Manova testi yapılmıştır. Buna ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. İlişki Durumuna Göre Araştırma Değişkenlerinden Alınan Puanlar için Yapılan Çok Değişkenli Anova Analizi Sonuçları

Değişken	İlişki Durumu	n	X	ss	F	p
Besleyici Tarz	Var	82	32,09	6,42	,583	,446
	Yok	158	31,39	6,96		
Ketleyici tarz	Var	82	12,22	6,79	,009	,926
	Yok	158	12,13	6,03		
Sosyal ilgi	Var	82	97,52	11,73	8,327	,004*
	Yok	158	92,63	12,81		

* $p < 0.05$

Tablo 2, Kişilerarası ilişki tarzları (besleyici tarz ve ketleyici tarz) ve sosyal ilgi düzeyleri puanları üzerinde yapılan manova sonuçları, ilişki durumuna göre üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişki tarzları ve sosyal ilgi bakımından anlamlı farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. İlişki durumunun romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyi ($p < .05$) puanı üzerinde anlamlı olduğu; besleyici tarz ve ketleyici tarz puanları üzerinde anlamlı olmadığı görülmektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında ise romantik ilişkisi olanların olmayanlara göre romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Analiz sonucunda Wilks Lambda (Λ)=0.958 ($p < .05$) olarak bulunmuştur. Bu bulgu kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyinin ilişki durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyi arasındaki ilişki ele alınmıştır. Elde edilen bulgulardan kişilerarası ilişki tarzlarından besleyici tarz ile romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyi arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu saptanmıştır. Kişilerarası ilişkilerde besleyici tarzı benimseyen bireylerin ilişkileri, dolaysız ve dürüst konuşmalardan oluşan açık ve doğal ilişkilerdir. Besleyici ilişki tarzı, ihtiyaçlarını açıkça ifade etme, başkalarını kabul edici ve saygılı bir tarzda yaklaşma, yapıcı konuşma gibi açık ve saygılı olarak değerlendirilebilecek olumlu özelliklerle karakterizedir (Şahin ve diğ., 1994). Bu özellikler romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyi yüksek bireylerde de bulunan özelliklerdir. Literatürde sosyal ilgi düzeyi nispeten yüksek olan kimselerin dostluk, empati, işbirliği, hoşgörü, zihinsel esneklik gibi özelliklere sahip olduğu ve daha işlevsel başa çıkma yollarını kullandıkları ortaya konulmuştur (Ergüner-Tekinalp ve Terzi, 2016; Küçük-Helvaci, 2012; Marr, 2009). Dolayısıyla besleyici tarzı benimseyen kimselerin romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeylerinin yüksek olması beklenebilir. Benzer şekilde romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyi yüksek kişilerin, dışadönüklük, deneyime açıklık, yumuşak başlılık ve sorumluluk puanları yüksek bulunurken (Özaydınlık, 2014), çift uyumlarının da yüksek olduğu görülmüştür (Rennebohm, Seebeck ve Thoburn, 2017). Bu araştırma sonuçları, çalışmanın bulgusunu destekler niteliktedir.

Yine kişilerarası ilişki tarzlarından ketleyici tarz ile romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyi arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Ketleyici ilişki tarzı üstün olduğunu düşünme, diğerlerini küçümseme, sözle sataşma ya da alay etme, duygularını ifade etmede güçlük, kolayca öfkelenebilme gibi özelliklerle açıklanmaktadır (Şahin ve diğ., 1994). Bu özellikler sosyal ilgisi yüksek olanların sahip olmadığı özellikleri barındırmaktadır. Dolayısıyla ketleyici tarzı benimseyen kimselerin sosyal ilgi düzeylerinin düşük olması beklenebilir. Şahin ve diğerlerinin (1994) gerçekleştirmiş oldukları bir çalışmada, kendilerinin geliştirmiş oldukları Kişilerarası İlişkiler Ölçeği kullanılmış ve ketleyici ilişki tarzı ile kaygı, depresyon, olumsuz benlik arasında pozitif yönde ve anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Ayrıca Oktay (2010) tarafından, 18-60 yaşları arasındaki bireylerle gerçekleştirilmiş bir çalışmada, aleksitimi düzeyi yüksek olan bireylerin kişilerarası ilişkilerinde daha fazla ketleyici tarzı kullandıkları bulunmuştur. Bu sonuç, çalışmanın bulgusunu destekler niteliktedir.

Araştırmanın bağımlı değişkenleri, cinsiyet değişkeni açısından da ele alındığında, kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Ketleyici tarz üzerinde cinsiyet açısından anlamlı farklılık mevcuttur. Erkeklerin aldıkları puanlar kadınların aldıkları puandan anlamlı düzeyde yüksektir. Diğer bir deyişle erkekler, ilişkilerinde daha az kabullenici bir tarz benimsemekte; ihtiyaçlarını karşısındaki bireylere açık ifade etmemektedir. Çoğunlukla kendilerini üstün görmekte, karşısındakileri küçümsemektedir. Erkeklerin kişilerarası ilişki tarzlarının kadınlarından daha olumsuz olduğu sonucu çeşitli araştırmalarda (Şahin, Batıgün, ve Pazvantoğlu, 2012; Şahin ve diğ., 1994; Akdur, 2014) da ifade edilen bir bulgudur. Bunun nedeninin erkeklerin kendilerini daha az ifade etmelerinin sosyal olarak onaylanmasıyla yetişmiş olmalarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir (Oktay, 2010).

Carlson (1971)'un yaptığı araştırmada, kadınlar kişilerarası ilişkilerde, işbirliğini ve dostluğu ifade edebilecek bazı sıfatları erkeklerden daha çok kullanmaktadırlar. Erkekler ise yarışma ve rekabet içeren sözcükleri daha sık kullanmaktadırlar. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde çoğunlukla kadınların besleyici tarzı daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır (Akdur, 2014; Şahin, Batıgün, ve Pazvantoğlu, 2012; Şahin ve diğ., 1994; Erözkan, 2009; Meeks ve ark., 1998).

Literatürde sosyal ilgi ile yapılan çalışmalarda çoğunlukla kadınların romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmüştür (Kaplan 1991; Johnson, Smith ve Nelson 2003). Bu çalışmada cinsiyetin sosyal ilgi düzeyi ile ilişkisi bulunamamıştır. Ancak

literatür incelendiğinde benzer yönde çalışmalara rastlanmıştır. Erginsoy (2010) ve Soyer (2001) yaptıkları çalışmalarda da bu çalışmaya benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Toplumumuzda erkeklerin kendini ifade ederken ya da hakkını ararken daha çok kaba kuvveti kullanmaya kızların ise daha uysal davranmaya yönlendirildikleri bilinmektedir. Bu yüzden kızların daha edilgen olmaları erkeklerin de daha fazla kaba davranışlara yönlendirilmeleri nedeniyle cinsiyet açısından iki grup arasında fark olmamasına neden olabilir.

Araştırmanın bağımlı değişkenleri, ilişki durumu değişkeni açısından ele alındığında ise kişilerarası ilişki tarzları ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyinin ilişki durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. İlişki durumunun, romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyleri üzerinde etkili olduğu, ilişkisi olan bireylerin romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Adler'e göre sosyal ilgi; topluluk duygusu ya da toplumsal duygu anlamını taşımakta olup arkadaşlık, empati, sempati, işbirliği, dayanışma, tolerans, ilgi ve bakım göstermeyi içerir (Bubenzer, Zarski, ve Walter, 1991; Leak, 1991; Watkins, 1994; Legget ve ark., 2012; Rennebohm ve ark., 2017). Bir başkasına ilgi göstermeyi, onun gözüyle bakabilmeyi, dayanışma içinde olmayı, diğerinin gelişimine katkı sağlamayı ve ortak kazançlar peşinde olmayı kapsar. Crandall ve Harris (1991) sosyal ilgi düzeyi yüksek kimselerin işbirliğine yatkın olma ve empati kurma düzeylerinin daha yüksek olduğunu belirtmektedirler. Ayrıca yapılan çalışmalar, sosyal ilgi düzeyi yükseldikçe, bireylerin çözüme yatkın, karşısındakini takdir eden ve partnerinin önceliklerini gözetken bireyler olduğunu ve böylece uyumu yakalayabileceklerini işaret etmektedir (Koçyiğit ve Kalkan, 2016) Bu yüzden ilişkisi olan bireylerin ilişkisi olmayan bireylere göre romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeyleri yüksek bulunmuş olabilir.

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları da bulunmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu, sadece Samsun ilinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin oluşturması verilerin genellenebilirliğini azaltmaktadır. Her ne kadar birçok farklı il ya da ilçeden Samsun'a gelen gençlere ölçekler uygulanmış olsa da bu öğrencilerin buradaki sosyal hayattan etkilenmiş olma durumları bulunmaktadır. Bu sebeple farklı kültürle ve sosyoekonomik koşullara sahip Samsun dışındaki üniversitelerde eğitim görenlerle benzer bir çalışma yapılması önerilebilir. Üniversite öğrencilerinin yanı sıra toplumun farklı kesimlerini temsil eden bireyler ile daha heterojen bir örneklem oluşturulabileceği ve elde edilen sonuçların genellenebilirliğinde karşılaşılabilecek sorunların üstesinden gelinebileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın diğer sınırlılığı ise, örneklem grubunun kişilerarası ilişki tarzlarını ve romantik ilişkilerde sosyal ilgi düzeylerini değerlendirmek için kullanılan ölçeklerin, öz-bildirim türünde ölçekler olmasıdır. Bu ölçeklerin, bireylerin sahip oldukları özellikleri "doğru" değerlendirme yönünde engel teşkil edebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle, öz-bildirime dayalı ölçeklerin yanı sıra, uygun gözlem ve görüşme tekniklerinin de kullanılması önerilmektedir.

Bu araştırma ile elde edilen sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki öneriler yapılabilir:

1- Ülkemizde erkeklerin kendilerini daha az ifade etmelerinin sosyal olarak onaylanmasıyla yetişmiş olmaları ketleyici tarzı daha fazla kullandıklarını gösterebilir. Bu nedenle küçük yaşlardan itibaren özellikle erkek çocuklara kendini ifade etme, isteklerini açıkça belli etme gibi çalışmalar planlanabilir.

2- Sosyal ilgi, empati ve işbirliğini içeren bir kavram olması sebebiyle gerek romantik ilişkilerde gerek kişilerarası ilişkilerde çok önemlidir. Bu yüzden erken yaşta eğitim sisteminde sosyal ve gelişimsel çalışmalara daha çok yer verilerek bireylerin sosyal ilgi düzeyleri artırılmaya çalışılabilir.

KAYNAKÇA

- Adeyemi, B. A., & Farayola, J. A. (2014). Relationship Between Life Satisfaction, Social Interest and Participation in Extra Curricula Activities among Undergraduates in a Nigeria University. *Global Journal of Human-Social Science: A Arts and Humanities-Psychology*, 14(4), (sayfa yok).
- Albayrak, H. (1997). *Annelerin kaygı düzeyleri ile çocukların bağımlılık eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Ansbacher, H. (1991). The Concept of Social Interest, *Individual Psychology*, 47, 28-46.
- Akdur, S.(2014). *Kişilik özellikleri ile psikolojik belirtiler arasındaki ilişkide kişilerarası ilişki tarzları ve mizah tarzlarının aracı rolü* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bener, M. (2011). *Dindarlık eş eecimi ilişkisi*. Erişim tarihi: 07 Aralık 2016, <http://ulusaltezmerkezi.com/dindarlik-es-secimi-iliskisi-sdu-ornegi/>
- Bowlby, J. (1958). The nature of the child's tie to his mother. *International Journal of PsychoAnalysis*, 39, 1-23.
- Bubenzer, D.L., Zarski, J.J., & Walter, D.A. (1991). Measuring social interest: a validation study. *Individual Psychology*, 47, 124-135.
- Carlson, R. (1971). Sex differences in ego functioning: Exploratory studies of agency and communion. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 37, 267-277.
- Crandall, J., & Harris, M. (1991). Social Interest, Cooperation and Altruism. *Individual Psychology*, 47, 115-119.
- Erginsoy, D. (2010). *Üniversite öğrencilerinin toplumsal ilgileri, bilişsel çarpıtmaları ve ilk anıları* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ergüner-Tekinalp, B., & Terzi, Ş. (2016). Coping, social interest, and psychological birth order as predictors of resilience in Turkey. *Applied Research Quality Life*, 11, 509-524.
- Erözkan, A. (2009). Lise öğrencilerinde kişilerarası ilişki tarzlarının yordayıcıları, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 21, 18-25.
- Eryılmaz, A. ve Ercan, L. (2010). Beliren yetişkinlikte romantik yakınlığı başlatma ve başa çıkma, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 381-397.
- Geçtan, E.(2010). *Psikanaliz ve sonrası. (14. Basım)* İstanbul: Metis.
- Gilman, R. (2001). The relationship between life satisfaction, social interest and frequency of extracurricular activities among adolescent students . *Journal of Youth and Adolescence*, 30, 749-767.
- Göçener, D.(2010). *Üniversite öğrencilerinin güvenli bağlanma düzeyleri ile kişilerarası ilişki tarzları arasındaki ilişkiler* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Johnson, P., Smith, A., and Nelson, M. (2003). Predictors of social interest in young adults. *Journal of Individual Psychology*, 59, 281-292.
- Kalkan, M. (2009). Adlerian social interest scale-romantic relationship form: scale development and psychometric properties. *Individual Differences Research*, 7, 40-48.

- Kaplan, H. (1991). Sex differences in social interest. *Individual Psychology*, 47, 206-209
- Kesebir ve ark. (2011) Bağlanma ve psikopatoloji. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3(2), 321-342.
- Koç B.(2014). Kişilerarası ilişki tarzlarının saldırganlıkla ilişkisi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 3(4), 160-182
- Koçyiğit, M.,& Kalkan, M.,(2016) Social interest and future-time orientation in romantic relationships. *Journal of Educational Sciences and Psychology*, 4(2), 53-57
- Küçük-Helvacı, F.(2012). *Romantik ilişkilerde sorun çözme ve sosyal ilginin aşka ilişkin tutumlarla ilişkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Leak, G. (1991). Two social interest measures and social desirability responses sets. *Individual Psychology*, 47, 136-140.
- Leak, G., & Williams, D. (1991). Relationship Between Social Interest and Perceived Family Environment. *Individual Psychology*, 47, 159-165.
- Leak, G. K., & Leak, K. C. (2006). Adlerian social interest and positive psychology: A conceptual and empirical integration. *Journal of Individual Psychology*, 62(3), 207–223.
- Leggett, D. G., Roberts-Pittman, B., Byczek, S., & Morse, D. T. (2012). Cooperation, conflict and marital satisfaction: Bridging theory, research, and practice. *The Journal of Individual Psychology*, 68(2), 182-199.
- Marr, D.J.(2009) *Interpersonal communication and Professional relationship Between Faculty and Adminisrators in higher Education* (Unpublished Doctorate Thesis). Sparding University, Lousville.
- Meeks, B.S.,Hendrick, S.S.,& Hendrick, C.(1998). Communication, love and relationship satisfaction, *Journal of Social and Presonal Relatinship*, 15(6),755-773.
- Oktay, B. (2010). Aleksitimi: *Bağlanma, kendilik algısı, kişilerarası ilişki tarzları ve öfke değişkenleri açısından bir değerlendirme* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özaydınlık, Ş.(2014). *Evli çiftlerin evlilik uyumu ile kişilik özellikleri ve romantik ilişkilerindeki sosyal ilginin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Rennebohm, S.B.,Seebeck, J. & Thoburn, J.W (2017) Attachment, dyadic adjustment, and social interest: an indirect effects model, *The Journal of Individual Psychology*, 73(3), 209-223
- Soyer, M. (2001).*Üniversite öğrencilerinin toplumsal ilgi düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Soyer, M.(2003).Toplumsal ilgi ölçeğinin uyarlanması geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 21, 29-34.
- Şahin, N. H., Batıgün A. D. ve Pazvantoğlu, E. A. (2012). Cinsel işlevlerdeki sorunlarda kişilerarası tarz, kendilik algısı ve öfkenin rolü, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 23(1), 18-25.
- Şahin, N. H., Durak, A. ve Yasak, Y. (1994). Interpersonal style, loneliness and depression. *23rd International Congress of Applied Psychology*, 17-22.

-
- Taycan, S. ve Kuruoğlu, A.(2013). Evlilik uyumu ile bağlanma stilleri ve mizaç ve karakter özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 24, 1-10.
- Watkins, C.E.. (1994). Measuring social interest, *Individual Psychology*, 50, 69-96.
- Yavuzer, H. (2002). *Anne baba çocuk. (15.baskı)*. İstanbul: Remzi.